საქართველოს სტანდარტი

სსკ 03.100.01

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

რისკის მენეჯმენტი - სახელმძღვანელო წესები

© სსიპ-საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტო
2020

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

საინფორმაციო მონაცემები

1. შემოტანილია: სსიპ-საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს სტანდარტების დეპარტამენტის მიერ.

განხილულია სტანდარტიზაციის ტექნიკური კომიტეტის ტკ 2 „მენეჯმენტი და შესაბამისობის შეფასება“ მიერ.

2. მიღებულია: სსიპ - საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს გენერალური დირექტორის 2020 წლის 09 სექტემბრის №94 განკარგულებით სტანდარტიზაციის ტექნიკური კომიტეტის ტკ2-ის „მენეჯმენტი და შესაბამისობის შეფასება“ №22 გადაწყვეტილების საფუძველზე.

3. წინამდებარე სტანდარტი წარმოადგენს სტანდარტიზაციის საერთაშორისო ორგანიზაციის (ისო-ს) სტანდარტის ისო 31000:2018 „რისკის მენეჯმენტი - სახელმძღვანელო წესები“ იდენტურ თარგმანს (ITD).

4.პირველად

5. რეგისტრირებულია: სსიპ - საქართველოს სტანდარტებისა და მეტროლოგიის ეროვნული სააგენტოს საქართველოს სტანდარტების რეესტრში 2020 წლის 09 სექტემბერი № 268-1.1-00409

წინამდებარე სტანდარტის ნებისმიერი ფორმით გავრცელება სააგენტოს
წერილობითი ნებართვის გარეშე აკრძალულია

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

სარჩევი

წინასიტყვაობა		V
შესავალი		VII
1	გამოყენების სფერო	1
2	ნორმატიული მითითებები	1
3	ტერმინები და განმარტებები	1
4	პრინციპები	4
5	სტრუქტურა	5
5.1	ზოგადი	5
5.2	ლიდერობა და პასუხისმგებლობა	6
5.3	ჩართულობა	7
5.4	შემუშავება	8
5.4.1	ორგანიზაციისა და მისი კონტექსტის გაგება	8
5.4.2	ერთგულების მკაფიოდ გამოხატვა რისკის მენეჯმენტის მიმართ	9
5.4.3	ფუნქციების, უფლებამოსილებების, პასუხისმგებლობებისა და ანგარიშვალდებულებების განაწილება ორგანიზაციაში	9
5.4.4	რესურსების განაწილება	10
5.4.5	კომუნიკაციისა და კონსულტაციის მექანიზმების დადგენა	10
5.5	დანერგვა	10
5.6	შეფასება	11
5.7	გაუმჯობესება	11
5.7.1	ადაპტირება	11
5.7.2	უწყვეტი გაუმჯობესება	11
6	პროცესი	11
6.1	ზოგადი	11
6.2	კომუნიკაცია და კონსულტაცია	13
6.3	გამოყენების სფერო, კონტექსტი და კრიტერიუმები	13
6.3.1	ზოგადი	13
6.3.2	გამოყენების სფეროს განსაზღვრა	14
6.3.3	გარე და შიდა კონტექსტი	14
6.3.4	რისკის კრიტერიუმების განსაზღვრა	14
6.4	რისკის შეფასება	15
6.4.1	ზოგადი	15
6.4.2	რისკის დადგენა	15
6.4.3	რისკის ანალიზი	16
6.4.4	რისკის შეფასება	17

წინამდებარე სტანდარტის ნებისმიერი ფორმით გავრცელება სააგენტოს
წერილობითი ნებართვის გარეშე აკრძალულია

6.5 რისკზე ზემოქმედება 18
6.5.1 ზოგადი 18
6.5.2 რისკზე ზემოქმედების ვარიანტების შერჩევა 18
6.5.3 რისკზე ზემოქმედების გეგმების მომზადება და დანერგვა 19
6.6 მონიტორინგი და შემოწმება 20
6.7 ჩანაწერების წარმოება და ანგარიშგება 20
ბიბლიოგრაფია 22

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

წინამდებარე სტანდარტის ნებისმიერი ფორმით გავრცელება სააგენტოს
წერილობითი ნებართვის გარეშე აკრძალულია

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

წინასიტყვაობა

ისო (სტანდარტიზაციის საერთაშორისო ორგანიზაცია) წარმოადგენს სტანდარტიზაციის ეროვნული ორგანიზაციების მსოფლიო ფედერაციას (ისო-ს წევრი ორგანიზაციები). საერთაშორისო სტანდარტებს, ჩვეულებრივ, ამზადებენ ისო-ს ტექნიკური კომიტეტები. რომელიმე საკითხით დაინტერესებულ წევრ ორგანიზაციას უფლება აქვს წარმოდგენილი იყოს იმ კომიტეტში, რომელიც ამ საკითხებთან დაკავშირებით შეიქმნა. საერთაშორისო სამთავრობო და არასამთავრობო ორგანიზაციები ისო-სთან შეთანხმებით ასევე მონაწილეობენ ამ საქმიანობაში. ისო მჭიდროდ თანამშრომლობს საერთაშორისო ელექტროტექნიკურ კომისიასთან (იეკ) ელექტროტექნიკური სტანდარტიზაციის ყველა საკითხთან დაკავშირებით.

წინამდებარე სტანდარტისა და მისი შემდგომი აქტუალიზაციისთვის გამიზნული დოკუმენტების მომზადებისთვის გამოყენებული პროცედურები აღწერილია ისო/იეკ დირექტივებში (ნაწილი 1). კერძოდ, აღსანიშნავია სხვადასხვა ტიპის ისო-ს დოკუმენტებისთვის საჭირო დამტკიცების განსხვავებული კრიტერიუმები. წინამდებარე დოკუმენტის პროექტი მომზადებულია ისო/იეკ დირექტივებში (ნაწილი 2) მოცემული წესების შესაბამისად (იხილეთ, www.iso.org/directives).

აღსანიშნავია, რომ შესაძლოა წინამდებარე დოკუმენტის რომელიმე ნაწილის მიმართ მოქმედებდეს საპატენტო უფლებები. ისო არ არის პასუხისმგებელი რაიმე ან ყველა ასეთი საპატენტო უფლების იდენტიფიკაციაზე. წინამდებარე დოკუმენტის შემუშავებისას გამოვლენილი დეტალები საპატენტო უფლებების შესახებ მოცემული იქნება შესავალ ნაწილში ან/და ისო-ს მიერ პატენტის თაობაზე მიღებული დეკლარაციების სიაში (იხილეთ, www.iso.org/patents).

წინამდებარე დოკუმენტში გამოყენებული ნებისმიერი სავაჭრო დასახელება მოცემულია მომხმარებლისთვის ინფორმაციის მოსახერხებლად მიწოდების მიზნით და არ წარმოადგენს მის მხარდაჭერას.

სტანდარტების ნებაყოფლობითი ბუნების განმარტების, ისო-ს სპეციალური ტერმინებისა და შესაბამისობის შეფასებასთან დაკავშირებული ფრაზების მნიშვნელობების, აგრეთვე ისო-ს მიერ ვაჭრობის ტექნიკურ ბარიერებთან (ტბტ) დაკავშირებით მსოფლიო სავაჭრო ორგანიზაციის (ვმო) პრინციპების დაცვის თაობაზე ინფორმაციის გასაცნობად, იხილეთ www.iso.org/iso/foreword.html .

წინამდებარე დოკუმენტი მოამზადა ტექნიკურმა კომიტეტმა - ისო/ტკ 262, რისკის მენეჯმენტი.

წინამდებარე მეორე გამოცემა აუქმებს და ანაცვლებს პირველ გამოცემას (ისო 31000:2009), რომელიც ტექნიკურად გადამუშავდა.

წინა გამოცემასთან შედარებით მასში განხორციელდა შემდეგი ძირითადი ცვლილებები:

წინამდებარე სტანდარტის ნებისმიერი ფორმით გავრცელება სააგენტოს
წერილობითი ნებართვის გარეშე აკრძალულია

- გადამუშავდა რისკის მენეჯმენტის პრინციპები, რომლებიც წარმოადგენს მთავარ კრიტერიუმს მისი წარმატებისათვის;

- განსაკუთრებულად გამოიყო უმაღლესი მენეჯმენტის ლიდერობის როლი და რისკის მენეჯმენტის ინტეგრირება, დაწყებული ორგანიზაციის მართვით;

- უფრო მეტად გამახვილდა ყურადღება რისკის მენეჯმენტის განმეორებით ბუნებაზე, ამასთან, აღინიშნა, რომ ახალმა გამოცდილებამ, ცოდნამ და ანალიზმა შეიძლება გამოიწვიოს პროცესის შემადგენელი ელემენტების, ღონისძიებებისა და კონტროლის გადახედვა ყოველ საფეხურზე;

- გაუმჯობესდა შინაარსი, ამასთან, განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდა ღია სისტემების მოდელის შენარჩუნებაზე მისი მრავალმხრივ საჭიროებებსა და კონტექსტზე მორგების მიზნით.

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

წინამდებარე სტანდარტის ნებისმიერი ფორმით გავრცელება სააგენტოს
წერილობითი ნებართვის გარეშე აკრძალულია

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

შესავალი

წინამდებარე დოკუმენტი გამიზნულია იმ ადამიანებისათვის გამოსაყენებლად, რომლებიც რისკების მართვის, გადაწყვეტილებების მიღების, მიზნების დასახვისა და მიღწევის, აგრეთვე, მწარმოებლურობის გაზრდის გზით ქმნიან და იცავენ ორგანიზაციებში ღირებულებებს.

ყველა სახისა და სიდიდის ორგანიზაციას უწევს ისეთ გარე და შიდა ფაქტორებთან და გავლენებთან გამკლავება, რომლებიც ბუნდოვანს ხდის მათ მიერ მიზნების მიღწევის შესაძლებლობას.

რისკის მართვა წარმოადგენს განმეორებად პროცესს და ხელს უწყობს ორგანიზაციების სტრატეგიის ჩამოყალიბებას, მიზნების მიღწევასა და საფუძვლიანი გადაწყვეტილებების მიღებას.

რისკის მართვა ორგანიზაციის მართვისა და ლიდერობის ნაწილია, არსებითად მნიშვნელოვანია, თუ როგორ ხდება ორგანიზაციის მართვა ყველა დონეზე. მას თავისი წვლილი შეაქვს მენეჯმენტის სისტემების გაუმჯობესებაში.

რისკის მართვა ყველა იმ საქმიანობის ნაწილია, რომლებიც დაკავშირებულია ორგანიზაციასთან და მოიცავს დაინტერესებულ მხარეებთან ურთიერთობას.

რისკის მართვა ითვალისწინებს ორგანიზაციის გარე და შიდა კონტექსტს, ადამიანური ქცევისა და კულტურული ფაქტორების ჩათვლით.

რისკის მართვა ეფუძნება წინამდებარე დოკუმენტში წარმოდგენილ პრინციპებს, სტრუქტურასა და პროცესს, როგორც ეს ილუსტრირებულია 1-ლ სურათზე. ეს კომპონენტები შეიძლება მთლიანად ან ნაწილობრივ უკვე არსებობდეს ორგანიზაციაში, თუმცა შესაძლოა მათ ესაჭიროებოდეს მორგება ან გაუმჯობესება იმისათვის, რომ რიკის მართვა იყოს ეფექტური, ქმედითი და თანმიმდევრული.

წინამდებარე სტანდარტის ნებისმიერი ფორმით გავრცელება სააგენტოს
წერილობითი ნებართვის გარეშე აკრძალულია

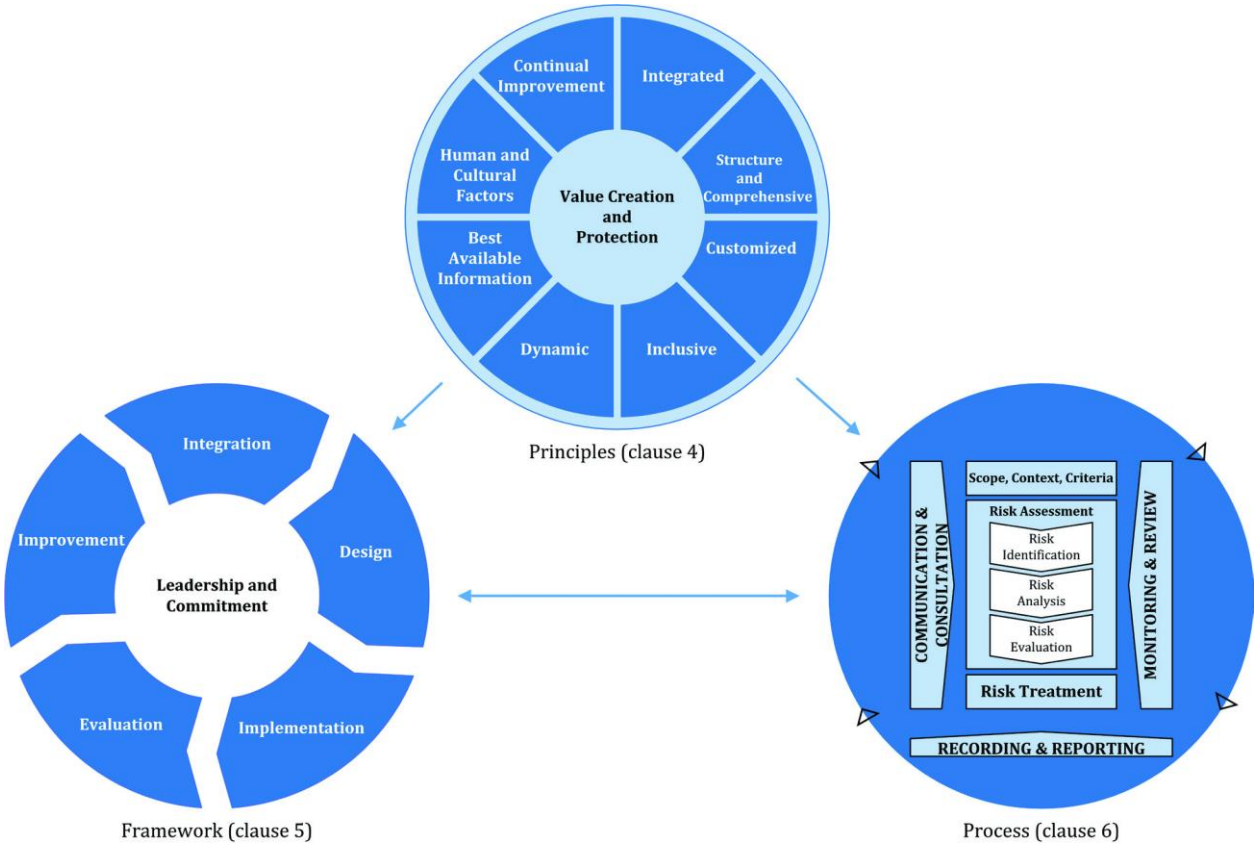

სურათი 1 - პრინციპები, სტრუქტურა და პროცესი

საინფორმაციო ნაწილი. სრული ტექსტის სანახავად შეიძინეთ სტანდარტი.

წინამდებარე სტანდარტის ნებისმიერი ფორმით გავრცელება სააგენტოს
წერილობითი ნებართვის გარეშე აკრძალულია